

मराठी भाषा आणि रोजगार संधी

- प्रा. डॉ. प्रदीप पाटील

सहा. प्राध्यापक, विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (स्वायत्त)

संपर्क - ९७६३२४३०१७

माझा मराठीची बोलू कौतुके।
पटि अमृतातेहि पैजासी जिके।
ऐसी अक्षरे टसिके। मेळवीन॥
* संत ज्ञानेश्वर महाराज *

लाभले आम्हांस भाग्य
बोलतो मराठी।
जाहलो खरेच धन्य
ऐकतो मराठी।
धर्म, पंथ, जात एक
जाणतो मराठी।
एवढ्या जगात माय
मानतो मराठी।

- महाराष्ट्रात १३ कोटी लोकांची मातृभाषा मराठी आहे.
- जगात ७२ देशांमध्ये मराठी भाषिक आढळतात.
- जगात वीस हजार भाषा प्रचलित आहेत. सर्वाधिक बोलल्या जाणाऱ्या भाषांच्या क्रमवारीत मराठी भाषेचा १० वा क्रमांक आहे.
- देशात ७५६ भाषा आहेत. त्यापैकी सर्वाधिक बोलल्या जाणाऱ्या भाषांच्या क्रमवारीत मराठीचा तिसरा क्रमांक आहे
- महाराष्ट्राबाहेर आंध्रप्रदेश, कर्नाटक, गोवा, मध्यप्रदेश, उत्तरप्रदेश आणि छत्तीसगड या सहा राज्यात मराठी शिकविली आणि बोलली जाते.
- मराठी ही वैज्ञानिक भाषा आहे. मराठीतील कंठव्य, तालव्य, मूर्धन्य, दंतव्य आणि ओष्ठ्य हे उच्चार वैज्ञानिक पद्धतीने येतात.

मराठी साहित्य

- ▶ ज्ञानाचा प्रकाश पसरविणारे संत ज्ञानदेव,
- ▶ समाजकल्याणासाठी सतत भ्रमंती करणारे संत नामदेव,
- ▶ इंद्रायणीच्या काठावर अमृत फुलविणारे तुकाराम,
- ▶ रामायण, महाभारताची ओळख करून देणारे एकनाथ
- ▶ पंडिती वाङ्मय
- ▶ पेशवे काळात बहरास आलेले शाहिरी वाङ्मय
- ▶ माझ्या मराठी मातीचा लावा ललाटास टिळा असे म्हणणारे कुसुमाग्रज
- ▶ वि. स. खांडेकर
- ▶ ना. सी. फडके
- ▶ विंदा करंदीकर
- ▶ नामदेव ढसाळ
- ▶ शिवाजी सावंत
- ▶ भालचंद्र नेमाडे
- ▶ रंगनाथ पठारे
- ▶ शाम मनोहर
- ▶ राजन गवस
- ▶ कृष्णात खोत
- ▶ किरण गुरव
- ▶ सुशील धसकटे
- ▶ प्रवीण बांदेकर
- ▶ अजय कांडर
- ▶ समर खडस
- ▶ बालाजी सुतार

मराठी विषयातील पारंपरिक संधी

- ▶ बी. ए., एम. ए.
- ▶ बी. एड., एम. एड.
- ▶ एम. फिल., पीएच. डी.
- ▶ सेट, नेट
- ▶ शिक्षण विस्तार अधिकारी, गटशिक्षण अधिकारी
- ▶ शिक्षणाधिकारी
- ▶ खाजगी क्लास

स्पर्धा परीक्षा

- ▶ यु. पी. एस. सी.
- ▶ एम. पी. एस. सी.
- ▶ सरळसेवा
- ▶ पोलिस भरती
- ▶ स्टाफ सिलेक्शन
- ▶ बँकिंग

भाषांतर आणि अनुवाद

▶ मौखिक भाषांतर – दुभाषी

▶ लिखित भाषांतर – अनुवाद

देशी भाषा - कन्नड, तमिळ, तेलगू, हिंदी

परदेशी भाषा – इंग्रजी, फ्रेंच, रशियन, जर्मन, चीनी

▶ माहिती व प्रसारण मंत्रालय – जाहिरात विभाग

आकाशवाणी

► मौखिक आणि लिखित अशी दोन्ही कौशल्ये आत्मसात केल्यास आकाशवाणीत अनेक सुवर्णसंधी आजच्या काळात आहेत.

► संधी

१. वृत्तनिवेदक	२. रेडिओजाँकी
३. मुलाखतकार	४. पत्रकारिता
५. नभोनाट्य	६. डबिंग

दूरचित्रवाणी

► संधी

१. वृत्तनिवेदक
२. गटचर्चा
३. परिसंवाद
४. मुलाखतकार
५. सूत्रसंचालक
६. पटकथालेखक
७. संवादलेखक
८. जाहिरात लेखक

लिखित प्रसारमाध्यमे (Print Media)

- ▶ **प्रकार** – वृत्तपत्रे, नियतकालिके, अनियतकालिके, साप्ताहिके, मासिक
- ▶ **संधी**
  १. बातमीदार ते संपादक
  २. जाहिरात लेखक
  ३. छपाई (Press)
  ४. अक्षरजुळणी
  ५. मद्रितशोधक
  ६. संपादक

चित्रपट आणि नाट्यक्षेत्र

- ▶ कथालेखक
- ▶ पटकथालेखक
- ▶ गीतकार
- ▶ नाट्यलेखक
- ▶ संवादलेखक
- ▶ अभिवाचक

साहित्य समीक्षा

- ▶ सर्जनशील निर्मिती
- ▶ पुस्तक परीक्षण
- ▶ नाट्य परीक्षण
- ▶ चित्रपट समीक्षा
- ▶ साहित्यसमीक्षा
- ▶ कोश निर्मिती

सूत्रसंचालक

- ▶ पुरस्कार वितरण सोहळा
- ▶ संस्कृतिक कार्यक्रम
- ▶ रिअॅलिटी शो
- ▶ राजकीय कार्यक्रम
- ▶ शासकीय कार्यक्रम
- ▶ कौटुंबिक कार्यक्रम
- ▶ सादरीकरण कार्यक्रम
- ▶ प्रासंगिक कार्यक्रम

मुद्रित शोधन

- ▶ वृत्तपत्रे
- ▶ नियतकालिके
- ▶ पुस्तक निर्मिती क्षेत्र
- ▶ जाहिरात क्षेत्र
- ▶ संशोधन क्षेत्र
- ▶ इतर कार्यालये

संगणक

▶ विकिपीडिया लेखन

▶ ब्लॉग लेखन

▶ यु ट्यूब चॅनेल

▶ व्लाॅग लेखन

लघुलेखन (शॉर्ट हॅंड टायपिंग)

- ▶ वृत्तपत्रे
- ▶ नियतकालिके
- ▶ शासकीय दस्तावेज
- ▶ शैक्षणिक साहित्य
- ▶ प्रबंधलेखन
- ▶ इतर

कार्यालयीन कामकाज

▶ पत्रव्यवहार

▶ अहवाल लेखन

▶ इतिवृत्त लेखन

▶ टिप्पणी लेखन

सांस्कृतिक क्षेत्र

- ▶ व्याख्यान
- ▶ कथाकथन
- ▶ एकपात्री प्रयोग
- ▶ कीर्तन/प्रवचन
- ▶ नक्कला
- ▶ भारुडादी कलाप्रकार

समारोप

दगड झालो तर सहयाद्रीचा होईन,
माती झालो तर महाराष्ट्राची होईन,
तलवार झालो तर भवानी मातेची होईन,
आणि पुन्हा मानव जन्म मिळाला तर मराठीच होईन
आणि पुन्हा मानव जन्म मिळाला तर मराठीच होईन...

धन्यवाद

